Για το ότι η πλάνη οφείλεται σε αμέλεια (Αγ. Νεκτάριος Πενταπόλεως)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 2 Οκτωβρίου, 2015

Αλλά γιατί να πλανηθεί ο πρώτος άνθρωπος; Γιατί με την πρώτη δοκιμασία που ήρθε ηττήθηκε αμέσως το ηθικό του αυτεξούσιο; Μήπως δεν ήταν αρκετά ισχυρός για να αντισταθεί και να υπομείνει την δοκιμασία;

Όχι βέβαια! Διότι **ο Θεός ουδέποτε παραχωρεί να πειρασθεί ο άνθρωπος παραπάνω από τη δύναμή του**. **Η δικαιοσύνη του Θεού δεν επιτρέπει τέτοια δοκιμασία.**

Η δοκιμασία είναι ανάλογη με τη δύναμη και την αντίσταση. Αλλά τότε, γιατί νικήθηκε; Ο λόγος της ήττας βρίσκεται μέσα στον άνθρωπο• διότι αν και υπήρχε μέσα του η δύναμη της αντίστασης, **δεν έκανε χρήση αυτής**. Και ποιο ήταν το αίτιο αυτής της παράλειψης; **Η αμέλεια**! **Η αμέλεια προς το καθήκον**. Ο άνθρωπος είχε καθήκον να ανυψώνεται προς τον Θεό• να οδηγεί τον νου του μόνο προς Εκείνον και όχι να αναζητά την ευχαρίστηση στις απολαύσεις των δημιουργημάτων. **Η προσήλωσή του στα γήινα επέφερε την αμέλεια του καθήκοντος προς τον Θεό** και προς τον εαυτό του.

Εξαιτίας της αμέλειας απομακρύνθηκε από τον Θεό, **χάνοντας έτσι μεγάλο μέρος από τη θεία δύναμη που τον ενίσχυε•** γι’ αυτό νικήθηκε και έπεσε στην αμαρτία. Αν ο Αδάμ δεν είχε ήδη απομακρυνθεί από τον Θεό, δεν θα τον νικούσε ο εχθρός καθότι θα τον ενίσχυε η θεία δύναμη.

Η ενατένιση προς το απαγορευμένο ξύλο ήταν **ένδειξη της προσήλωσής του στην ύλη**. **Τότε κοιτάζει κάποιος προς την ύλη, όταν έχει αποσύρει την ματιά του από τον Θεό**. Το γεγονός ότι εξερευνούσαν την ωραιότητα των καρπών του απαγορευμένου δένδρου, ήταν σημάδι των **γήινων φρονημάτων τους**. Από τη στιγμή που προσέβλεψαν σ’ αυτό, η πτώση του Αδάμ ήταν

γεγονός που επρόκειτο να συντελεσθεί.

Ο Διάβολος προέτρεψε τον άνθρωπο, τη στιγμή που ήταν ήδη κάτω από το δέντρο και λαχταρούσε τους καρπούς του. Αν δεν έβλεπε προς το δέντρο, δεν θα νικιόταν από τον Διάβολο. Η ενατένιση επέφερε την πτώση. Παρατηρούμε λοιπόν ότι **αιτία της πτώσης δεν ήταν η ηθική του αδυναμία ή κάποια άλλη ατέλεια, αλλά η αμέλεια στο υψηλό του καθήκον, στο καθήκον του να λατρεύει τον Θεό και να ατενίζει μόνο προς Αυτόν**.

Για τον λόγο αυτό και ο Κύριος παραγγέλει πολλές φορές προς τους μαθητές του: «***μένετε άγρυπνοι και προσεύχεστε, για να μη σας νικήσει ο πειρασμός***» (Μτ. κστ΄41)• διότι ενόσω γρηγορούν και προσεύχονται, ο νους τους προσηλώνεται στον Θεό κι έτσι τα εκτοξευόμενα βέλη του πονηρού δεν μπορούν να προσβάλλουν τους λογισμούς. Επιτυγχάνουν δε ξαφνικά, **αιφνιδιαστικά**, **βαριά τραύματα, αμέσως μόλις βρουν τον νου και τη σκέψη διασκορπισμένα στη κτίση**. Αληθινά, τότε πειραζόμαστε, όταν αισθανθούμε την προσβολή. Την αισθανόμαστε μάλιστα όταν η προσοχή μας στραφεί προς αυτή, όταν υπάρξει δηλαδή **συγκατάθεση**.

Γι’ αυτό είπε ο Κύριος: «*ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν*». Δηλαδή να μη δεχθούμε τις προσβολές, αφού όσο τις αποκρούουμε δεν εισερχόμαστε στον πειρασμό. Άρα ο Αδάμ μπήκε σε πειρασμό γιατί δέχτηκε και **συγκατάνευσε στις προσβολές**.

Αμαρτάνουμε λοιπόν γιατί έχουμε προδιάθεση στην αμαρτία η οποία γεννιέται από την αμέλειά μας στο να λατρεύουμε τον Θεό.

Για τα αμαρτήματα που γίνονται από αμέλεια, να τι γράφει ο θείος Χρυσόστομος:
«Ενώ βρίσκετε αφύσικο και δεν ανέχεστε να είστε το βράδυ σπίτι σας δίχως λυχνάρι και φως για να βλέπετε, ωστόσο αφήνετε την ψυχή σας έρημη, δίχως να βλέπει, με το να μην ακούει καμιά διδασκαλία που θα τη διαφωτίσει. Εδώ συνίστανται τα πολλά μας αμαρτήματα• γιατί δεν ανάβουμε

γρήγορα λυχνάρι, δίνοντας φως στην ψυχή. Έτσι καθημερινά πέφτουμε σε λάθη. Αλλά και ο νους μας βρίσκεται σε
ακαταστασία, επειδή ενώ δεχόμαστε την ακρόαση των θείων λόγων μέσα στην Εκκλησία, πριν καλά-καλά βγούμε από την πόρτα της, αμέσως τους πετάμε• και κατασβήνοντας το φως που δεχθήκαμε, βαδίζουμε εκ νέου στο πυκνό σκοτάδι. Αλλά αν μέχρι τώρα γινόταν κάτι τέτοιο, από δω και πέρα ας μην ξαναγίνει. Ας έχουμε πλέον συνεχώς το λυχνάρι των θείων λόγων να καίγεται μέσα στο νου και τη σκέψη μας. Να έχουμε δε υπόψη μας ότι την ψυχή πρέπει να την καλλωπίζουμε περισσότερο από το σπίτι μας, γιατί αυτό θα μείνει εδώ, την ψυχή μας όμως θα την πάρουμε στον ουρανό. Γι’ αυτό και αξίζει περισσότερη φροντίδα. Τώρα βέβαια, είναι κάποιοι που φέρονται και ζουν τόσο άθλια, που μεν τα
σπίτια τους τα διακοσμούν με χρυσούς ορόφους και διανθισμένα ψηφιδωτά, ζωγραφισμένα άνθη, λαμπρούς κίονες και γενικά στολίζουν επιμελώς τα πάντα, τη διάνοιά τους όμως την έχουν να στέκεται ευτελέστερη και από έρημο πανδοχείο, γεμάτο βόρβορο, καπνό και δυσωδία, γεμάτο από απερίγραπτη ερημιά. **Ποια είναι η αιτία όλων αυτών;** Το ότι δεν καίει συνεχώς μέσα μας το λυχνάρι της διδασκαλίας. Έτσι
παραμελούνται τα αναγκαία και αντίθετα, δίνεται μεγάλη σημασία και προσοχή σε όσα δεν έχουν καμιά αξία. Αυτά δεν τα λέω μόνο για τους πλούσιους αλλά και για τους φτωχούς».

Εδώ λοιπόν εντοπίζονται η παράβαση του ηθικού νόμου, τα διάφορα αμαρτήματα, η απομάκρυνση από τον Θεό, το τείχος της έχθρας που ορθώνεται μεταξύ Θεού και ανθρώπου, τα πολλά βάσανα που μας καταθλίβουν και η πολλή μας κακοδαιμονία.

(Πηγή: «Το γνώθι σαυτόν ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ» ΑΓΙΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘΩΣ)